

Nr 190.

Ankom till riksdagens kansli den 7 juni 1917 kl. 12 m.

Memorial, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande vissa åtgärder för lantförsvarets stärkande.

(1:a avd.)

I en till riksdagen avlåten, den 23 februari 1917 dagtecknad proposition (nr 72), hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen

1:o) att bevilja följande belopp, att utgå av medel, som särskilt beredas, nämligen:

a) för uppsättande i överensstämmelse med i stadsrådsprotokollet närmare angivna grunder av ett nytt tungt artilleriregemente, benämnt Andra tunga artilleriregementet, såsom engångskostnader ett anslag av 18,168,000 kronor samt därav för år 1918 anvisa ett belopp av 11,405,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 5,485,000 kronor;

b) för anskaffande av viss artillerimateriel ett anslag för år 1918 av 14,661,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 2,900,000 kronor;

c) för omorganisation i överensstämmelse med i statsrådsprotokollet närmare angivna grunder av arméns flygvapen till en särskild flygbataljon såsom engångskostnader ett anslag av 8,779,100 kronor samt därav för år 1918 anvisa ett belopp av 6,231,100 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 3,064,000 kronor;

d) för anskaffande av viss fortifikationsmateriel m. m. ett anslag för år 1918 av 5,596,500 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 6 saml. 83 häft. (Nr 190—191.) 1

under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 1,100,000 kronor;

e) för anskaffande av viss intendenturmateriel ett anslag för år 1918 av 8,781,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 1,750,000;

f) för anskaffande av viss sjukvårds- och veterinärmateriel ett anslag för år 1918 av 990,300 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 200,000 kronor;

g) för uppförande av en ny ammunitionsfabrik i Jönköping ett anslag av 6,995,000 kronor samt därav för år 1918 anvisa ett belopp av 5,447,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 1,100,000 kronor; samt

h) för uppförande av ett nytt krutbruk invid Jönköping ett anslag för år 1918 av 6,375,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 2,500,000 kronor;

2:o) att, under förutsättning av bifall till vad ovan under punkten 1:o) a) föreslagits,

dels godkänna det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stat för Andra tunga artilleriregementet år 1918;

dels medgiva, att medel, som besparas till följd av vakanser i volontärbeställningar vid övriga artilleritruppförband, må användas för anställning och avlöning ej mindre under tiden den 1 november—den 31 december 1917 av i Andra tunga artilleriregementets stat för år 1918 upptaget fast anställt manskap än även under tiden den 1 november—den 31 december 1918 av sådant manskap, som enligt plan är avsett att vid regementet tillkomma för år 1919;

dels ock medgiva, att, utöver den personal, som finnes upptagen i det uti innevarande års statsverksproposition framlagda förslag till stat för intendenturkåren år 1918, må vid samma kår för år 1918 tillkomma 1 kapten av andra klassen och 1 förvaltare;

3:o) att, under förutsättning av bifall till vad ovan under punkten 1:o) c) föreslagits,

dels godkänna det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stat för flygbataljonen år 1918;

dels medgiva, att medel, som besparas till följd av vakanser i volontärbeställningar vid ingenjörtrupperna, må användas för anställning

och avlöning ej mindre under tiden den 1 november—den 31 december 1917 av i Flygbataljonens stat för år 1918 upptaget fast anställt manskap än även under tiden den 1 november—den 31 december 1918 av sådant manskap, som enligt plan är avsett att vid bataljonen tillkomma för år 1919;

dels medgiva, att från Flygbataljonens övnings- och underhållsmedel må till flygpersonalen utbetalas flygpremier, utbildningspremier, spanararvoden och ekiperingsbidrag enligt i statsrådsprotokollet angivna, av arméförvaltningen föreslagna grunder;

dels ock godkänna, i stället för de uti innevarande års statsverksproposition framlagda, de vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stater för Fortifikationen och Fälttelegrafkåren år 1918;

4:o) att, under förutsättning av bifall till vad ovan under punkterna 2:o) och 3:o) föreslagits;

dels öka ordinarie förslagsanslaget till avlöning och rekrytering m. m. för år 1918 med, utöver vad i årets statsverksproposition äskats, 373,678 kronor;

dels öka ordinarie anslaget till Intendenturkåren för år 1918 med, utöver vad i årets statsverksproposition äskats, 5,973 kronor;

dels för bestridande av vissa ordinarie kostnader för Andra tunga artilleriregementet å extra stat för år 1918 bevilja ett förslagsanslag av 266,300 kronor;

dels ock för bestridande av vissa ordinarie kostnader för Flygbataljonen å extra stat för år 1918 bevilja ett förslagsanslag av 762,560 kronor; samt

5:o) att, under förutsättning av bifall till vad ovan under punkten 1:o) g) och h) föreslagits, medgiva, att — för beredande av erforderliga tomtområden för den nya ammunitionsfabriken och det nya krutbruket genom markutbyte mellan Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt Jönköpings stad, å andra sidan, i huvudsaklig överensstämmelse med vad arméförvaltningens artilleridepartement härutinnan föreslagit — till lantförsvaret må, mot den ersättning, Kungl. Maj:t kan bestämma, eller efter motsvarande nedskrivning av statens domäners fond, den 14 mars 1918 överlämnas för markutbytets verkställande erforderliga delar av de under domänstyrelsens förvaltning stående kronolägenheterna Österängen nr 2 och Mellanängen nr 1 i Ljungarums socken av Jönköpings län.

Ifrågavarande proposition hade med undantag av punkt 5, hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling.

I en inom andra kammaren av herr *E. A. Nilson* i Örebro i anledning av förevarande proposition väckt motion (nr 380) hade hemställts,

1:o) att, därest riksdagen beslutar uppsättande av ett nytt tungt artilleriregemente, beslutet därom fattas allenast under förutsättning att Skånska husarregementet, eventuellt annat kavalleriregemente, indrages och att indragningen därav går hand i hand med uppsättningen av artilleriregementet;

2:o) att därest riksdagen beslutar omorganisation av arméns flygvapen till en flygbataljon, beslutet därom fattas allenast under förutsättning att Skånska dragonregementet, eventuellt annat kavalleriregemente, indrages och att indragningen går hand i hand med omorganisationen av arméns flygväsen.

Slutligen hade i en av herr *I. Vennerström* m. fl. inom andra kammaren väckt motion (nr 382) hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 72.

Statsutskottet hade i sitt i anledning av förevarande framställningar avgivna utlåtande nr 185 hemställt, att riksdagen måtte

I. a) avslå Kungl. Maj:ts framställning om uppsättande av ett nytt tungt artilleriregemente;

b) 1) för anskaffande av viss *artillerimateriel m. m.* bevilja å extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 3,928,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna erforderligt belopp;

2) avslå Kungl. Maj:ts framställning om anskaffande av viss kulspudemateriel;

3) avslå Kungl. Maj:ts framställning om anskaffande av viss eldledningsmateriel;

c) avslå Kungl. Maj:ts framställning rörande omorganisation av arméns flygvapen;

d) avslå Kungl. Maj:ts framställning om anskaffande av viss fortifikationsmateriel m. m.;

e) avslå Kungl. Maj:ts framställning om anskaffande av viss intendenturmateriel;

f) avslå Kungl. Maj:ts framställning om anskaffande av viss sjukvårds- och veterinärmateriel;

g) avslå Kungl. Maj:ts framställning om uppförande av en ny ammunitionsfabrik i Jönköping;

h) avslå Kungl. Maj:ts framställning om uppförande av ett nytt krutbruk invid Jönköping;

II. förklara, att herr E. A. Nilsons motion nr 380 må anses besvarad genom vad utskottet ovan anfört;

III. förklara, att herr Vennerstens m. fl. motion nr 382 må anses besvarad genom vad utskottet ovan anfört.

Mot detta förslag hade reservation avgivits av herr *O. M. Strömberg* m. fl., vilka ansett, att utskottet bort hemställa, att riksdagen måtte

I. a) avslå Kungl. Maj:ts framställning om uppsättande av ett nytt tungt artilleriregemente;

b) 1) för anskaffande av viss *artillerimateriel m. m.* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 3,928,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna erforderligt belopp;

2) för anskaffande av viss *kulsprutemateriel* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 1,800,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna erforderligt belopp;

3) för anskaffande av viss *eldledningsmateriel* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 300,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna erforderligt belopp;

c) för anskaffande av *materiel m. m. för arméns flygväsende* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 500,000 kronor;

d) för anskaffande av viss *fortifikationsmateriel m. m.* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 1,254,387 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna erforderligt belopp;

e) för anskaffande av viss *intendenturmateriel* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 3,500,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 1,750,000 kronor;

f) för anskaffande av viss *sjukvårds- och veterinärmateriel* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 990,300 kronor, med

rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 200,000 kronor;

g) avslå Kungl. Maj:ts framställning om uppförande av en ny ammunitionsfabrik i Jönköping;

h) avslå Kungl. Maj:ts framställning om uppförande av ett nytt krutbruk invid Jönköping;

II. förklara, att herr E. A. Nilsons motion nr 380 må anses besvarad genom vad utskottet ovan anfört;

III. förklara, att herr Vennerströms m. fl. motion nr 382 må anses besvarad genom vad utskottet ovan anfört.»

Enligt statsutskottet tillhandakomna protokollsutdrag har första kammaren bifallit vad utskottet hemställt i punkten I a) och b) 1, beträffande punkten I b) 2 och 3 samt c)—h) antagit det förslag, som innefattas i motsvarande delar av den vid utlåandet fogade reservationen, samt förklarat punkterna II och III besvarade genom kammarens föregående beslut, varemot andra kammaren bifallit utskottets hemställan.

Kamrarnes beslut skilja sig sålunda från varandra beträffande punkten I) b) 2 och 3 samt c)—h).

För denna frågas avgörande medelst gemensam omröstning får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må *dels* för anskaffande av viss *kulsprutemateriel* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 1,800,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna erforderligt belopp;

dels för anskaffande av viss *eldledningsmateriel* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 300,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna erforderligt belopp;

dels för anskaffande av *materiel m. m. för arméns flygväsende* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 500,000 kronor;

dels för anskaffande av viss *fortifikationsmateriel m. m.* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 1,254,387 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna erforderligt belopp;

dels för anskaffande av viss *intendenturmateriel* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 3,500,000 kronor, med rätt

för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 1,750,000 kronor;

dels ock för anskaffande av viss *sjukvårds- och veterinärmateriel* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 990,300 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 200,000 kronor, röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej.

Vinner Nej har riksdagen i likhet med andra kammaren beslutat *dels* avslå Kungl. Maj:ts framställning om anskaffande av viss kulsprutemateriel;

dels avslå Kungl. Maj:ts framställning om anskaffande av viss eldledningsmateriel;

dels avslå Kungl. Maj:ts framställning rörande omorganisation av arméns flygvapen;

dels avslå Kungl. Maj:ts framställning om anskaffande av viss fortifikationsmateriel m. m.;

dels avslå Kungl. Maj:ts framställning om anskaffande av viss intendenturmateriel;

dels ock avslå Kungl. Maj:ts framställning om anskaffande av viss sjukvårds- och veterinärmateriel.

Stockholm den 7 juni 1917.

På utskottets vägnar:

AXEL EKMAN.
